

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésekre visszajárásért
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Vámpolitikai központ.

(K. Ö.) Bár a társadalom érdeklődését lekötik a politikai és parlamenti küzdelmek, kötelességünk rámutatni azokra a gazdasági jelenségekre is, melyek a közel jövő vámpolitikai harcát készítik elő. Ugyanis nem közömbös előttünk, vajjon az Ausztriával való gazdasági viszony rendezésénél az agrár vagy a merkantil vámpolitikai irányzat érvényesül-e. Az Ausztriával való megegyezés alapja a külfölddel kötendő szerződéseknek.

Megalakult a vámpolitikai központ. Megcsinálták a kereskedők és iparosok az agráriusok kizárásával. Ez aztán mindjárt jellemzi a létesült vámpolitikai központ egyoldalúságát és hasznavehetetlenségét. Mert ha a vámpolitikai központ a kormányának vámpolitikai kérdésekben véleményező közege akar lenni, akkor az ország egyetemes gazdasági érdekeit kell képviselnie és nem pusztán a kereskedők és iparos egyoldalú kívánságát. Mi csak olyan vámpolitikai központot ismerünk, mely az ország mindhárom termelő osztályának képviselőiből alakulna, kik kompromisszumképpen terjesztenék a kormány elé az ország vámpolitikai szükségleteit.

A megalakult vámpolitikai központ erre a nivóra nem reflektál. Beéri azzal,

hogy az ipar és kereskedelem egyoldalú érdekképviselete legyen. De akkor minek is alakult meg? Amire vállalkozik, azt szépen elvégezhette volna a budapesti kereskedelmi és iparkamara is.

De hogy az alakulást mégis megindokolni lehessen, azt mondja, a központ megalakulására azért van szükség, hogy legyen egy olyan harci tervzet, mely az agrarizmus túllengése ellen irányuljon. És azután panaszosan mondja, hogy a belső gazdasági politikában nap-nap után összetűznek a termelő osztályok, mely harcban mindig a kereskedelem és ipar húzza a rövidebbet. Más szóval ez annyit jelent, hogy Magyarországon a gazdasági politikát az agrarizmus irányítja, ami minket egy cseppet sem aggaszt, sőt ha így állna a dolog, az agrarizmus csak azt kapná meg, ami jogosan megilleti.

Hiszen jól van. Minden gazdasági érdekképviselet szervezkedés útján erősödjen és legyen hathatós védelmezője a reábizott érdekeknek, de műfelfáborodással nem lehet ezeket a dolgokat kezelni, mert ezek csak nevetésre ingerelnek. Agrárius túllengésről beszélni csak az tud, aki megtévesztlen akar.

De van a dolognak komoly oldala is. Minél jobban közeledünk az Ausztriával való gazdasági viszony újabb rendezésének idejéhez, annál nagyobb fon-

tossággal bírnak a vámpolitikai kérdések. Különösen abból a szempontból, hogy Magyarország agrárország, gazdasági boldogulásunk a mezőgazdaság boldogulásától függ, szükséges tehát, hogy a mezőgazdaság fokozottabb vámvédelemben részesüljön.

Mit akar a vámpolitikai központ? Küzdeni az agrarizmus túllengése ellen, vagyis részt venni a most érvényben levő vámpolitikai rendszeren, mely úgy ahogy mégis csak védelmet nyújt a mezőgazdaságnak.

Kinek használ vele? A mezőgazdaságnak feltétlenül kárt okoz. Magának nem igen használ. Mert fosszuk meg a mezőgazdaságot a vámvédelemtől, beáll a mezőgazdasági válság és akkor befellegzett a magyar ipar fejlődésének és a kereskedelem boldogulásának. Tehát kinek használ vele? Pusztán Ausztriának, mely az országot, mint gyarmatát kezeli és éppen csak arra vár, hogy a magyar merkantilistákban botor fegyvertársakra találjon, hogy az országot gazdaságilag leigázza. Ausztriának szüksége van olcsó táplálékra és olcsó nyers anyagra és ez okból azon van, hogy a kereskedelmi szerződésekkel a merkantil irányzat érvényesüljön. Ennek lehetőségét előmozdítani bevallott célja az újonnan megalakult vámpolitikai központnak.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Levelek az északi sarkkör vidékéről.

IV.

Kedves Szerkesztő Ur!

Nagy utamnak immár végére jutottam. Már ismét Magyarországon vagyok, de mielőtt viszontlátánám Váradot, még egy levéllel keresem fel Szerkesztő urat, melyben az Északi fokról való visszatérésemet óhajtom leírni.

Julius 24-én, éjtel után a »Neptun« hajó délnek fordult, hogy 27-én reggel Trondhjemben lehessen. Utiránya nagyjában ugyanaz volt, mint odamenet, de több, akkor nem látott fjordot érintett, újabb megállásokat engedve a turistáknak. Legelső ilyen megállásunk Lyngenseidet ben volt, a Lyngenfjordban. Ezen fjordban szokatlanul sok a gleccser: egymásután vonulnak el a hajó előtt a legváltozatosabb alakokban. Lyngenseidet-ben alkalmunk volt közelebről megismerkedni nyelvokonainkkal a

lappokkal. Szegény emberek! Jó részük ugyan már letelepedve él Norvégia, Svédország és Oroszország északi részein, de több ezerre tehető még ma is azok száma, akik nomád életet élnek. A lyngenseideti lappok apró agyagból és fából készült viskókban laknak. Minden vagyonuk a rémszarvas. Rikító színű ruhákban járnak, nagyon alacsony termetűek és kivétel nélkül nagyon piszkosak. Gyermekeik között akad olyan is, akit csinosnak lehet mondani; de életkörülményeiknél fogva ne csodálkozunk azon, hogy hamar öregszenek.

Miután befejeztük a lapp telepnek megtekintését, a hajóra visszatérve, még egy ideig halászással mulathattunk. Sok mindentéle furcsa alaku és nevű hal meg tengeri csillag került a szerencsésebbek horgára; olyan társunk is akadt, akinek horga egy rossz cipőt húzott ki a tengerből, — az egész társaság hangos kacagása között. De mire megindultunk este felé, köd borult a tengerre. A hajó maga is csak fél gőzzel haladhatott a szigetek között; szerencsére a tenger teljesen nyugodt maradt. A nap ugyan még egyszer-ezyszer előtört a ködből (éjjel 11 óra körül), de éjféli napról ez este nem lehetett szó.

Másnap jul. 25-én azonban gyönyörű tiszta időre virradtunk ismét és ez jó is volt, mert erre a napra esett az északi utnak egyik legregebb részlete: a Raftsund, Troldfjord és végig a Lofoti-szigetek hosszú láncolata. A Raftsund bejárása oly szűk, hogy a hajó szinte sűrűn mindkét partot; pompás erdők és meredek, égnek törő sziklafalak szegélyezik. Legvadregényesebb része a Troldfjord (»boszorkányfjord«) nevet viseli. Hajónk megállt Svolveerben, hogy szentet vegyen fel a társaságnak alkalma nyílt bejárni a Lofoti szigeteknek ezt a kedves kikötő helyét. Hanem ezután a Vestfjordba jutottunk, ahol ismét megkezdődött a hajó himbálódzása, minden következményével együtt. A vacsora alkalmával ismét idézhettem, hogy »megfogyva bár, de törve nem« . . .

A társaság egyes tagjai egymásután tűntek el, de akik megállottak a sarat, — pardon: a tengert, ismét páratlanul szép tüneményeknek voltunk szemtanúi. A Vestfjord Norvégia legszélesebb fjordja. Egyik partját a szárazföld képezi, a másikat a Lofoti szigetek hosszú láncolata; legnagyobb szélessége délen van, 100 kilométer. A hajó a norvég part közelében haladt, de úgy látszott, mintha a szige-

KIRÁLY

ÜDÍTŐ és BORVIZ

mindenütt kapható

1 liter 5 krajcár, 1 liter 10 krajcár.

898 B

Ilyen természetű harci szervezetekből azonban az ország elfogulatlan közvéleménye nem kér.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus 11.

Berzeviczy Albert elnök egynegyed 11 órakor nyitja meg az ülést.

Bemutatja a miniszterelnök átiratát, mely a Ház tagjait e hó 18-án, a király születésnapján tartandó ünnepélyes szent misére hívja meg a budai koronázó templomba. Bemutatja továbbá a Szent István-napi ünnepélyes körmenetre való meghívót. Kéri a Házat, hogy a királynak születésnapja alkalmából legteljesebb szerencsekívánatait fejezze ki. (Általános helyeslés.) Bemutatja Baja város feliratát. Javasolja, hogy a Ház asztalára tétessék a felirat.

Lovász Márton indítványozza, hogy a felirat adassék ki a kérvényi bizottságnak. (Eljenzés a baloldalon. Közbeszólások a jobboldalon.)

Elnök jelenti, hogy 20-nál több képviselő névszerinti szavazást s a szavazásnak holnapra való halasztását indítványozza. — Bemutatja Szarvas városnak és Gyoma községnek feliratát a katonai javaslatok ellen. A feliratoknak a kérvényi bizottsághoz való utasítását indítványozza.

Eszterházy Mihály gróf a feliratokat más bizottsághoz kívánja utasítani.

Elnök jelenti, hogy 20-nál több képviselő névszerinti szavazást kíván és a szavazásoknak holnapra halasztását indítványozza.

Napirendre kerülnek a névszerinti szavazás a különböző kérvények hovaualása tárgyában.

A megejtett névszerinti szavazások alapján a Szabadka, Szegszárd és Eger kérvénye ügyében az elnökség indítványát emeli határozattá.

Ezzel megkezdődtek a mai napirenden levő névszerinti szavazások, amelyek az ülés végéig tartottak.

Az ülés végére Förster Aurél beszédének ad helyet a vitarendező bizottság.

Förster Aurél: Tisza István beszédével foglalkozik és az abban felhozott érvek tartha-

tatlanságát bizonyítja. Határozati javaslatot nyújt be a magyar nyelv érvényesítése tárgyában.

Batthyány Tivadar: Tekintettel a közös hadügyminiszter lemondására, indítványozza, hogy vegyék le a határozati javaslatot a napirendről.

Khuen-Héderváry miniszterelnök kijelenti, hogy a javaslat semmitéle összefüggésben nincs a hadügyminiszter lemondásával. Kéri a Batthyány javaslatának elvetését.

A Ház a Batthyány javaslatát elveti s ezzel az ülés 2 órakor véget ért.

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

A csütörtöki közgyűlés után előrelátható volt, hogy a közgyűlés második napján már nem lesz olyan nagy érdeklődés a törvényhatóságban. Pedig tulajdonképpen tegnap tárgyalták a város polgárságának anyagi és erkölcsi érdekeivel összefüggő ügyeket.

Alig 10–12 városatyá volt tegnap jelen s a tárgysorozattal alig egy óra alatt végeztek. Hogy mégis 5 óra után lett vége a tanácskozásnak, azt a sztrájk okozta. Ugyanis **Szarill** Ferenc törvényhatósági tag önálló indítványt terjesztett be a törvényhatósághoz, amelyben felirat küldését kéri az ipartörvénynek a munkaadó és munkás közötti viszonyát érintő rendelkezések megváltoztatása, illetve ez irányban megfelelő intézkedések tétele iránt.

Ennél a pontnál azután jó alkalmuk volt a szociálistáknak, dr **Rozvány** Jenőnek és dr **Agoston** Péternek, hogy kivágjanak egy-egy erősen szocialista ízű bevezetést.

Velük szemben **Rimanóczy** Kálmán mutatott rá, hogy tulajdonképpen kik és mik okozták a sztrájkokat s kifejtette, hogy az káros nemcsak a közre és a munkaadókra, hanem a munkásokra is.

Sas Ede pedig egyenesen már ezen a közgyűlésen akarta a felterjesztés küldését határozatképpen kimondani, a tanács azon javaslatával szemben, hogy véleményt kérjenek az ipartestülettől s ezek alapján hozzák újból a közgyűlés elé a kérdést.

A közgyűlés lefolyása különben a következő volt:

Hlatky Endre főispán elnökölt.

A törvényhatóság tagjaiból csak néhányan jelentek meg.

Az előző napi tárgyalás jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítették s rátértek a hátralevő ügyek elintézésére.

A kövezési munkálatokra a tanács 53810 korona póthitel megszavazását javasolja a múlt évi pénztári maradvány terhére.

Dr **Moskovits** József a fedezetre nézve azt indítványozza, hogy ne a pénztári maradvány terhére, hanem kölcsönből fedezzék ezen póthitelt, mert már ott vagyunk, hogy ha csak az annuitást vesszük fel a költségvetésbe, a jövő évi budget tárgyalásánál a közköltőt esetleg le lehet szállítani.

Komlóssy József csak az esetben fogadná el, Moskovits javaslatát, ha a számadási felelős normális volna, de nem így van; mert a nagy pénztári maradvány a háztulajdonosok által befizetett egyházi járdaköltségből állott elő.

Szűcs Géza hasonló szellemben szól.

Bordé Ferenc azért nem fogadja el Moskovits indítványát, mert külön alapról és pedig a kövezetvám alapról van szó s ezt teljesen külön kell kezelni.

A tanács javaslatát elfogadták.

Vita nélkül elfogadták ezután a tanács előterjesztését, hogy a közs. polgári leányiskolánál két új osztály, a közs. polgári fiúiskolánál pedig szintén két parallel osztály állítsák fel.

A közs. iskolai tanítók szünidei tanfolyamának rendezésére 1000 koronát, a szegény tanulók részére rajzszerekre 2000 koronát szavaztak meg.

A városi tanács a szennyvíztisztító-telep gépberendezésének szállítását a Budapesti Szigvattyu és Gépgyár R.-T.-nak javasolja kiadni. Ilyen értelemben határozta.

A szennyvíztisztító-telepen a derítő medencéből egy vérszűrő létesítését határozta el, 5257 K 35 fillér költséggel.

Elhatározta továbbá, hogy a Nyomda-utca, továbbá Liget- és Liliom-utca csatornáját sürgősen kiépíteti, hogy az ottani tarthatatlan állapotokat megszüntesse. Kis-utcán pedig a vízvezeték építik ki.

Tudomásul vették és elfogadták a városi gyámpénztár 1910. évi zárszámadását és mérlegét.

Elfogadták a Rimanóczy-alapnak a mi-

tek is egészen közeliünkben lennének, holott a kapitány szerint négy óráig kellene haladnia a hajónak teljes gőzzel, hogy azokhoz érjen. A szigetek alakját kitűnően láthattuk. Az esti világlátás a látványt még szebbé tette. Sőt mi több: a négy utolsó szigetenél éppen a híres Maelstrom vidékén gyönyörű délibáb tűnt fel: a négy sziget saját maga fölött lebegett hegyeinek csucsával a hegycsúcokat érintve. Valóban sajnáltuk, midőn éjfélkor elhagytuk a nyit tengernek mondható Vestfjordot, de a vállalkozóbbak (köztük persze magam is) újra megváltuk a nap felkeltét.

Ejféli napot többé nem láthattunk, de sötétségről szó sem volt. Ismét megújultak a múlt levélben vázolt remek tünemények, míg fél háromkor, az Olafszikla mögöl (melynek alakja olyan, mint egy hegyre csuszó ember) telemelkedett a nap izzó korongja. Igazán, az ember elvesztette minden érzékét az éjjeli és a nappali idő megkülönböztetésére. Képzeld el, Kedves Szerkesztő Ur, hogy vagy két hétig nem létezett számunkra sötétség; ha a láradtság ágyba szőlított, teljes világosságban felelünk le. Tréfás aggodalommal kérdeztetem is magamtól: hová fog ez vezetni? . . .

Mire 26-án felbredtem, már elhagytuk a Sarkkört és a Syv Söstre (»Hét nővér«) hegyiséget; már Torghatten sziget felé közeledtünk, hol dél tájban meg is álltunk.

Torghatten voltaképpen annyit jelent, mint »vásári kalap«; csakugyan némi fantáziával an-

nak lehet nézni. Különösen azért érdekes, mert a tenger színe fölött 124 méter magasságban óriási üreg húzódik végig az egész szigeten (100–200 m. hosszúságban), mely távolról is jól látszik. A hajóról is keresztül lehet látni a szigeten. Ezt a 60 m. magas és 15–20 m. széles nyílást jégkori gleccser vágta; a sziklamoréna és a falak lecsiszolása világosan erre vall. Az út odáig elég rossz, de a mászás nem mondható fárasztónak. Mondanom sem kell, hogy ott is nagy fényképezés folyt.

Utolsó napunk volt ez a hajón. A kapitány oly figyelmes volt, hogy meglepetésül az összes, a hajón volt nemzetek zászlóival felékesítette a Neptunt. Persze, hogy nem hiányzottak a felköszöntők az »ebéd« alkalmával.

A hajón egészen angolos étrendünk volt. Annyi tény, hogy a Neptun-nak főleg magyar utasai irigykedve néztek reám, mert az ételek iránt nagyon kevés érzékem van. Azt hiszem, ezzel eleget mondtam. Lehet, hogy a konyha nagyon finom volt, de magyar társaimnak egybehangzó véleménye szerint — nem volt magyar embernek való. A szakács gondoskodott arról, hogy ne felejtsük el a világtörténelmet; ugyanazon étel ma »á la Reine Maire Antoinette« volt, holnap pedig »á la Napoleon« vagy »á la Louis Quatorze«. Hogy pedig állandóan tudjuk, merre járunk, a fagyalt hol »glace á la Nordcap« volt, hol pedig »glace á la Torghatten«.

27-én ismét Trondhjembe értünk. Kilenc

nemzetből kerültek ki a hajó utasai, de őszintén mondhatom, nehezünkre esett az elválás. Ugy összeszoktunk a hajón, amelyen oly szép felejthetetlen napokat éltünk át, mintha egy nagy családnak tagjai lettünk volna.

Utannak többi részéről — legalább egyelőre — nem irok bővebben. Csak annyit jegyzek meg, hogy a további utirány a következő volt: Trondhjem—Stokholm—Malmö—Trelleborg—Berlin—München—Salzburg—Wien. Erről majd élőszóval bővebben.

Egyet azonban nem mulaszthatok el külön is megemlíteni: a jó Istennek különös gondviselését az egész uton. Nemcsak hogy semmi bajom a világon nem történt, pedig a vasuton és hajón megtett ut jóval meghaladja a tizenkettőfélezer kilométert, hanem az időjárás is oly pompás volt, hogy csalódásról sem beszélhetek. A kapitány azt mondta, hogy tizenkilenc év óta ilyen északi utja nem volt. De hogy egy sokkal komolyabb dolgot is megemlítsék: Wienben olvastam arról a nagy vasuti szerencsétlenségről, mely augusztus 3-án a berlin-lipcei vonalon Jüterbog állomás közelében történt. Előtte való napon 2-án, ugyanazon a vonalon száguldott végig az én vonatom, 80 kilométeres sebességgel óránként . . .

Isten velünk! A közel viszontlátás örömeiben üdvözli kedves Szerkesztő urat

Dr Pataky Arnold.

niszter óhajához képest módosított alapító oklevelét.

A városi levéltárból, a selejtezés folytán kikerülő ócska iratokat nem adják el, hanem megsemmisítik.

Dr Balthazár Dezső debreceni szuperintendens beiktatási ünnepélyére a törvényhatóság képviselőjében Bordé Ferenc főjegyzőt küldték ki azzal, hogy a törvényhatóság tagjai csatlakozhatnak hozzá.

A köztér-vételi ügyeknél a Bihar megyei gazdák áru- és hitelintézete ügyében, a mely szerint a város 3000 négyszögöl területet adna át sertésbirtaló céljaira, — véleményt kérnek a hentes ipartársulattól.

A sztrájkok ellen.

Mint póttárgy került a közgyűlés elé Sztarill Ferenc biz. tag indítványa, amelyben kéri, hogy felirattal járuljon a közgyűlés a kormányhoz az ipartörvénynek a munkaadó és munkás közötti viszony szabályozására vonatkozó részét megfelelőleg módosítsák.

A városi tanács javasolja, hogy adják ki az indítványt véleményezés végett a kereskedelmi és iparkamarához és az ipartestülethez s azután tegyen előterjesztést a tanács a közgyűléshez.

Rozvány Jenő dr szerint a legrosszabb időben jött elő ez a kérdés. A tanács is rosszul tett, mert olyan tisztviselőnek adta ki, aki nem ért hozzá. Nem igaz az, hogy az ipartörvényben nincs intézkedés a sztrájk ellen. Igen is van visszavezetés, pénzbüntetés.

Bordé Ferenc: Vezessék vissza a körműveseket!

Rozvány Jenő: Nem lehet visszavezetni őket, mert az élet erősebb, mint a törvény. A munkások bére alacsony, a munkaidő sok. Szociális szempontból fejégeti a sztrájkokat. Nagyváradról is közöl adatokat, hogy mit nyertek a munkások munkabérből és munkaidő rövidítésben. Térjenek napirendre, de ha nem, akkor a munkások szakszervezetétől is kérjenek véleményt.

Dr Váradi Odön szintén szocialista izű beszédet tartott. Ne avatkozzék bele a közgyűlés a dologba, hanem térjenek napirendre.

Weisslovits Gyula tiltakozik a napirendre térés ellen. Az ipari munkást a mezői munkással nem lehet összehasonlítani. Törvénnyel sem lehet a kérdést szabályozni. De a terror ellen szigorúan kell eljárni.

Sas Ede jogosnak tartja a sztrájkot; de az elvállalt szerződés megtartását biztosítani kell. A törvényhozásnak is gondoskodnia kell e tekintetben. A munkások javi sanak a helyzetükön, de nem úgy, hogy azzal a köznek kárt okozzanak. A vállalkozás biztonságáról gondoskodni kell. Ezért írjon fel a törvényhatóság a törvényhozáshoz.

Rimanóczy Kálmán helyénvalónak tartja, hogy foglalkozzanak a kérdéssel. Szervezett és szervezetlen munkások vannak; ezek harcban állanak egymással. Ha követelik a kollektív szerződést, követelik, hogy csak a szervezetek helyezhessenek el munkást. Helyes-e ez? Nem, mert káros a közgazdaságra. A munkást meg kell fizetni, ez helyes; de a többi követelés már hatalmi kérdés. A szabadegyezkedést fenn kell tartani. Egyik napról a másikra nem lehet a helyzetet megváltoztatni. Az az igazság, hogy nem a magas fizetés a baj, hanem az, hogy mindig kevesebbet akarnak dolgozni. Pedig ma olyan időköt élünk, hogy mindig többet kell dolgoznunk. A munkásra is káros a munkátlanlás, mert nem a munkaadót, hanem az ipart sújtja s ez áthárul az egész életre. Megdrágít mindent. Okosan, bölcsen kell valamit cselekedni ebben a kérdésben. Sok munkás akarna dolgozni, de nem mer, mert kálváriákat kell járniok, ha dolgoznak. Ezek a kulisszák mögött vannak. Szabaddá kell tenni a munkást. Felhívja a tanács figyelmét, hogy nézzen bele a szakszervezetekbe. Az iparosok közt is van hiba, ezeken is segíteni kell. Elfogadja Sztarill Ferenc indítványát.

Dr Agoston Péter vázolja a munkások helyzetét, igyekszik cáfolni Rimanóczyt.

Rimanóczy Kálmán válaszol. Amit Agos-

ton mond, az theória, de amit ő mondott az gyakorlati alappal bír. Aki bírálni akar, az ismerje a kérdést egészen. A mostani viszonyok elkedvetlenítik az építetőköt s inkább a bankba veszik a pénzüket. Ez a munkások nyomorúságát mozdítja elő.

Dr Rozvány Jenő azon csodálkozik, hogy miért nem veszik figyelembe az építő iparosok szövetsége által követett kizárásokat is. A hangzott hatalmi kérdés csak mese; a sztrájk mindig a munkabérek emelésével jár. A szakszervezetek nélkül a munkás visszasüllyed a silány bérehez és a hosszú munkaidőhöz. Ne avatkozzunk bele a munkás és munkaadó közötti harcba.

A tanács javaslatát fogadták el s ezzel a közgyűlés véget ért.

Sikkasztó segédjegyző.

A csarnóházi kényszerbíró.

Síralmas hangú és a községi élet egyes részleteit kellő világításba helyező terjedelmes beadvány érkezett tegnap az alispánhoz Csarnóházáról. A panaszos beadványt a község bírása, Bott Miklós terjesztette be, várván annak alapján az ellene indított fegyelmi vizsgálat megszüntetését. Bott Miklós az egyszerű oláhparaszt, akinek minden tudása nevének lerajzolásából áll, melynek alapján községi bírónak választották, úgy került ez alá az előkelő eljárás alá, hogy a segédjegyző visszaélt az ő tudatlanságával és azt kihasználta.

A segédjegyző, akinek azóta se hire, se hamva, egy szép napon nyomtatott betűs papírost lobogtatva nagy lelkesedéssel futott a bíró elé:

— Pénzem jött! Ird alá az igazolványt. hogy felvehessem az összeget.

Bott Miklós elhitte a segédjegyző mondását és aláírta a nevét az igazolványnak. A segédjegyző egyenesen a postahivatalra ment, ahol a pénzt felvette és azt el is költötte. Ez alatt pedig Csarnóházán egy másik jámbor oláh várta a takarékpénztárból kölcsönvett pénzét, amely azonban nem érkezett meg soha. Sőt a pénze felől még csak felvilágosítást sem kaphatott senkitől, mert a segédjegyző ur, aki különben finom ruhákban és fehér kravátlíkban járt, nyomtalanul eltűnt Csarnóházáról.

Tamás Simon a károsult, sok utánajárás után megtudta, hogy az ő pénzét régen elküldték neki és hogy azt fel is vette valaki. Ekkor kiderült minden.

De mert a segédjegyzőt nem vonhatták felelősségre, elővették Bott Miklóst, aki aláírta a segédjegyző igazolványát. A bíró ellen megindult a fegyelmi vizsgálat, mely alól minden áron szabadulni szeretne. Az alispánhoz intézett beadványában elmondja a károsult bíró, hogy ő nem oka semminek. Ő nem tud írni s így nem tudhatta azt sem, hogy mi van a segédjegyző által elébe tett nyomtatott papíron.

De különben hinnie kellett a segédjegyzőnek, aki ur, finom ruhákban és kravátlíkban jár, Erről csak nem tehetett fel, hogy az az ur el is tűnhetik. Ő nem akart lopni, hiszen ha ezt akarta volna, akkor jobban megválasztotta volna a módot.

Elpanaszolja ezután Bott, hogy a bíró méltóságának az áldozata. Soha sem vágyakozott erre a tisztségre és azt ráerőszakolták. Panaszodik ezen az alapon amiatt is, hogy ha már őt, mintegy kivéteylették a bíróságra, hát legalább gondoskodtak volna róla, hogy tisztességes emberek lettek volna mellette, akikben megbízhatott volna a bíró.

A panasz szerint mindenki bűnös lehet ebben a dologban, csak ő nem és kéri ezen az alapon az ellene indított fegyelmi vizsgálat megszüntetését.

A szegedi akasztás.

Kivégezték Szalma Istvánt.

Szegeden tegnap kora reggel megtörtént az akasztás. Bali Mihály hóhér kivégezte Szalma Istvánt, aki a télen nagy kegyetlenséggel meggyilkolta Juhas György bérést. Mintegy 200 főnyi katonatisztekkel, újságírókból és színészekből, meg polgárokból álló közönség előtt történt a borzalmas aktus.

A kivégzett Szalma István, aki a halálos ítéletet a legnagyobb nyugodtsággal fogadta, utolsó pillanatig hű maradt önmagához. Vad lelke az utolsó pillanatokban sem rezdült meg s fagyos nyugalommal haladt az akasztó alá. Dacosan, szinte kevélyen nézett körül a közönségen, amikor a halálos ítéletet még egyszer felolvasták előtte és nyugodtan engedte, hogy a hóhér végrehajtsa rajta a borzalmas ítéletet. Mindazonáltal megtört a lelke, meggyönt és imádkozott.

Bali Mihály, a hóhér, ügyesen végezte rettenetes munkáját. Alig pár perc alatt végzett delikvensével és a hetedik percben jelentette már az ügyésznek:

— Tekintetes törvényszék, az ítéletet végrehajtottam!

A kivégzett ember holttestét nyolc óráig hagyják az akasztófán, azután az orvosok felboncolták. Délben pedig már kivitték a temetőbe, amelynek egyik sarkában elhantolták.

Az edelényi mészárlás.

Nyomozás a végtelenségig.

Öt nap óta nyomoz az edelényi csendőrség, öt napja már, hogy letartóztatta Regula Edét, a borzalmas vérengzés dögében azonban még ma sincs több világosság, mint a véres éjszakát követő első napon. Keresik a bizonyítékokat, gyűjtik a tanukat, a nyomozást azonban még mindig nem lehetett befejezni, jeléül annak, hogy még nem egészen bizonyos Regula bűnössége.

Ma érkezik meg Edelénybe a járásparancsnok, a ki a gyilkosság előtt való napon szabadságra ment. Ma már ő veszi kezébe a nyomozást, a mitől sokat várnak. A csendőrség véleménye szerint a járásparancsnok elutasításáról tudott Regula Ede, a ki éppen ezt az időt tartotta alkalmasnak a rablógyilkosság végrehajtására.

Regula apját és fivérét két tanuvallomás alapján tegnap őrizet alá vette a csendőrség. Fazekas járásörmester a két újabb letartóztatásról ezeket mondta:

— Két tanu olyanformán vallott, hogy szükségessé vált a nyomozásnak Regula apjára és fivérére való kiterjesztése. Terhelő adatok merültek föl ellenük, a melyeknek tisztázásáig őrizet alatt maradnak. A nyomozás különben szaladatlantul tart, újabb részletek azonban nincsenek.

De talán majd lesznek. Most a járásparancsnok akcióba lépésétől várják a fordulót.

Bulyovszky Gusztáv miskolci főügyész helyettes így nyilatkozott:

— Abban az irányban, hogy kéjgyilkosság történt-e, most fejeződött be a vizsgálat. Végre megállapítást nyert, hogy kizárt dolog a kéjgyilkosság. Délután kimegyek Edelénybe,

hogy Regula apját és fivérét, ha nem szükséges a fogvatartásuk, szabadlábra helyeztesse. A felesleges letartóztatásoknak nincsen értelme. Különböző újabb utasításokat fogok adni a csendőröknek olyan körülményekre, amelyek ha napfényre kerülnek, kétségelenné teszik Regula bűnösségét. Megjegyzem egyre szorult a hurok Regula nyakán, abban az esetben azonban, hogy volt-e büntetés, teljes a hurok.

A csendőrök most Szikszó is nyomoznak, ahol Regula Gyagyátorba való utazása közben állítólag költséget

Szünet a jövő héten. A jövő heti szünetről a kormány és a házelnökség megegyezett, hogy hétfőn és pénteken nem lesz ülés az ünnepek közbeszorulása miatt. Így a Háznak a jövő héten csak szerdán és csütörtökön lesz ülése.

Eredeti

Chassala szandálok

és angol tennisz cipők kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

115 B

UJDONSÁGOK.

Regula és a társadalom.

A »Nagyváradai Napló« szerint »a prédikációs szent társadalom« oka a Regula-féle elvetemült emberek fellépésének. Hát hiszen bizonyára a társadalomban is kell keresnünk az edelőnyi véres esetek indító okait, — de milyen társadalomban?!

Nézzük, mi kergeti, mi űzi, mi tartja lázas izgalomban a mai társadalmat. A vallásos eszme? Sajnos, nem. Ez szerintük középkori sötétség. A hazaszeretet? ... Ez is a múlt századok tünező maradványa. A családi élet után való törekvés? Nem. A modern ember ezt is célszerűtlennek tartja ... Mi tehát az, ami után vágyódnak?!

A munka nélkül való élet, még pedig a modern élet minden kényelmével és tiltott örömeivel s, innét a meggazdagodás után való törekvés mindenáron, minél gyorsabban, bármily eszközök árán.

Ez öli ki a társadalomból a békét, megelégedést, a jókedvet, ideált és költészetet. Beplántálja helyettük a gyűlöletet, kétségbeesést és az erkölcstelenséget.

Mendenhez hozzá járulnak még a szocialdemokrata izgatók által a legelső körökben is elhíntett »szabad« eszmék, a szabadgondolkozók, szabadkőművesek és más hasonlók amaz örületes elve, amelylyel az »én«-t felszabadítják minden korlátozó hatalom alól és a becsületesség helyett a célszerűség elméletét tanítják. Mármost az teljesen az egyéntől függ, hogy melyik utat tartja célszerűbbnek a pénzszerezéshez a becsületes munkát-e, vagy a sikkasztást és rablást?! Ime az indító ok.

De még egy más igen megszivlelendő tanúsága is van a Regula-esetnek. O ugyanis nem a prédikációkat hallgatta s nem az imakönyvet forgatta, hanem a »Nick Carter« féle rémregényeket tanulmányozta. O hányszor jaj-

dultak fel jobb érzésű emberek a sajtó elaljasodása miatt. De hiába, az üzlet a fő!

Es kik e szenyirodalom terjesztői? ...

... Ime lássák a következményeit.

Tehát nem a prédikációs szent társadalomban, hanem a vörös-zászlós, vakoló-kadaver, modern társadalomban kell keresnünk az ilyen kinövésnek indító okait.

H. A.

*** A király születésnapja és Szt. István napja.** Gróf Széchényi Miklós megyés püspökünk Vörösvárról meghívót küldött Miskolc Ferenc dr főispánhoz. A meghívóban tudatja a főispánnal, hogy augusztus 18-án, a király születésének évfordulóján, valamint aug. 20-án Szt. István napján, a székesegyházban istentisztelet lesz. A két ünnepélyes istentiszteletre Biharvármegye törvényhatóságát tegnap hivta meg Miskolc Ferenc főispán megyés püspökünk nevében.

*** Harcászati gyakorlatok oláhapáti határában.** A katonai parancsnokság tegnap értesítette az alispánt, hogy oláhapáti község határában legközelebb a 33-ik dandár csapatai harcászati lögyakorlatokat fognak tartani. A parancsnokság kéri az alispánt, hogy a szükséges intézkedéseket fogantossza.

*** Megüresedett járási irnoki állások.** Miskolc Ferenc dr főispán tegnap tudatta az alispánnal, hogy Bercelly György tenkei járási irnoknak Gyantán történt megválasztása folytán beadott lemondást elfogadja. Az így megüresedett tenkei járási irnoki állást, valamint a derecskei járási irnoki állást, mely Körosi József áthelyezésével üresedett meg, pályázat útján kívánja betölteni a főispán. Ezek alapján felkérte a főispán Fráter Barnabás alispánt, hogy a két állásra hirdesse meg a pályázatot. A ki nevezésnél azok az igazolványos altisztek, akik már egy évi próbaidőt valamelyik fősolgabírósnál eltöltöttek, előnyben részesülnek.

*** Letartóztatott sikkasztó postamester.** Annak idején megirtuk, hogy Weichart Sándor nádudvari postamester 2000 korona hivatalos pénz elsikkasztása után megözökött. Siket Traján nagyvárad királyi postaigazgató feljelentést tett a hűtlen tisztviselő ellen s a királyi törvényszék vizsgálóbírája körözőlevelet bocsátott ki a székében lévő sikkasztó ellen. Weichart hónapokon keresztül bujdosott, végre tegnap a nagyvárad rendőrség egyik ügyes detektívje felismerte a sikkasztót, akit a rendőrkapitányság a köröző levél alapján letartóztatott. Weichardot a rendőrség átadta a királyi ügyészségnek.

*** Mikor a hetesek kártyáznak.** Tegnap délelben Vanta Gyula és Lukács János, a Sas-kávéház hetesei leültek kártyázni. Kártyázás közben a pénzen összevesztek. Vanta Gyula kést vett elő, mire Lukács János a közelében levő fadoronggal Vantát fejbe ütötte oly erővel, hogy eszméletlenül terült el. A sérültet a mentők a biharmegyei kórházba szállították. Lukács Jánost a rendőrség letartóztatta, s ellene a bünvádi eljárást folyamatba tette. Vanta Gyula sérülése súlyos ugyan, de nem életveszélyes.

*** Gyermekehulla a szivar dobozban.** Tegnap délután 6 óratájban Hronyecz Nándorné jelentést tett a rendőrségnek, hogy a temetőben férjének sirja mellett egy rongyokba göngyölt s szivar dobozba helyezett s a földbe elásott csecsemő hullát talált. Zilahy Antal rendőrfelügyelő és Bott György detektív nevezett nővel együtt azonnal kimentek a helyszínre, ahol az említett csecsemő hullát tényleg meg-

is találták. A rendőrség a hullát kiásatta s a nyomozást folyamatba tette. Dr Barna Armin városi orvosi orvos véleménye szerint a hulla egy körülbelül 5 hónapos, éretlen és életképtelen magzat. A rendőrség az esetről értesítette a kir. ügyészséget.

*** A debreceni püspök beiktatása.** Dr Balthazár Dezsőt, az új református püspököt, mint tudósítónk jelenti, e hónap 15-én fogják Debrecenben fényes ünnepek között hivatalába beiktatni. A tiszántuli református körletben óriási a készülődés az ünnepélyre. Naponta özönével érkeznek a bejelentések a püspökségi irodába a vendégek érkezéséről. Dr Balthazár Dezsőt a hagyományokhoz híven debreceni lelkeszsé válasszatták meg. Az ünnepélyeknek egyik érdekes része lesz, hogy 15-én délután a debreceni kistemplom tornyában új harangot helyeznek el, amelyet az új püspök nevével neveznek el. A híres kistemplomban a szabadságharc mozgalmas idejében több nemzetgyűlés volt s a régi harangot, amelyet egykor a hazaveszedelemben forgása miatt is megkondítottak, a beiktatási ünnepség napján távolítják el a toronyból.

*** Öngyilkosság.** Bél községben már huzamosabb idő óta betegkedett Popa György. A szerencsétlen ember a feletti elkeseredésben, hogy egészségét nem volt képes vissza nyerni, tegnap egy őrizetlen pillanatban borotvával elvágta a nyakát. Amire hozzátartozói észre vették, Popa már elvérzett.

*** Abdul Hamid örült.** A fiatal cserkesz odaliskok közül, akiket Mohamed szultán küldött fivérének, mert Abdul Hamid ezt kérte ajándéknak, az egyik leány, aki magát Sonja nevezte, az Alatin óvillá magas körkerítésén keresztül elmenekült Szalonikiból Patrasba. Elmondja ez a cserkesz leány, hogy Abdul Hamid örült és hihetetlen kegyetlenségeket követ el. Az egyik odalisk nem tetszett neki, tehát eunuchjainak egyikével agyonszuratta. Ha az örültségi roham kitör rajta akkor kényszerzubbonyba szokták bujtatni, s mikor lecsöndesedik, úgy kunyorál bocsánatért, mint egy kis gyermek, de aztán nemsokára ismét rájön a roham.

*** Kettős gyilkosság Csomádon.** Az edelőnyi rablógyilkosság után, tegnap hajnalban Csomád pestmegyei községben történt kegyetlen kettős gyilkosság, sok tekintetben hasonló körülmények között, mint Edelőnyben. A lakásuk küszöbén fekvő Matejkót és feleségét ismeretlen tettesek fejszével verték agyon. Mind a kettő haldoklik. Rablás azonban nem történt s ez még rejtélyesebbé teszi a gyilkosságot, a melynek kiderítésére a váci fősolgabíró Marschall járásparancsnok vezetése alatt nyolc csendőrt küldött ki.

*** Veszett kutya gazdálkodása.** Bélből jelenti tudósítónk, hogy ott tegnap Krács János gazdálkodó a patak partján ment hazafelé, amikor a patakából veszett kutya ugrott elő és a nevezettet megmarta. A megmárt embert felszállították a Pasteur-intézetbe.

Országos gyűjtés a magyarkéti iskola javára. Megirtuk annak idején, hogy a margittai járás Magyarkéti községében a református iskola oly rossz állapotban van, hogy a lakosság szegényli magát e miatt a körülvevő románság előtt. Az iskola felépítéséhez a községnek nincs elegendő pénzük s ezért kérték, hogy az ujjáépítéshez szükséges költségeket könyörödmány gyűjtés útján szerezzék meg. A kérelmet a belügyminiszterhez tegnap benyújtották fel.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezze be szakembernél, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készíve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni haragos hirdetésektől, mert rendszeren később bájuk csak az, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer**-féle fegyverek eredeti gyári árban árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puskaművesnél kaphatók eredeti árban. M. kir. lövőpráda. Telephon 269. Nagyvárud. Rákóczi-ut.

FLEGMAN

grenadinjai

a legszebbek és legjobbak.

x **MEGVAN** nyitva az első nagyváradai selejtes cipőáruház. Aki sokat akar megtakarítani, jöjjön oda bevásárolni.

Selejtes cipők elárúsítója

Belvárosi Takarékpénztár épületben

Barcsfalota, Széchenyi tér, 2. sz.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart Nagyvárud, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házába, az Orsolya zárda templomával szemben.

x **Antiqua** (ódon) tankönyveket és mindenféle könyvet veszek és eladok. Könyvszerényt keresek **Benkő Arthur** antiquar könyvkereskedő **Rákóczi-ut 10**

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimmel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy

a tavaszi és nyári szöveteim

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyancsak az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárud, Szent János utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálók.

x **Csillár és fémáru gyártási telep: Nagyvárud Iroda s raktár Szt. János-u. 1. Bémer-tér 3. Telefon 556.** Készíték a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroléumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; **villamos motor, villagítási és csengő berendezések** a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel **STERN ADOLF.** 33

Vas és rezubútor gyári raktár!

Székényág 3 matracal 20 korona
Sodronybetát 10 korona
Rézkarniss 4 korona
Gyermekág 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf
vaskereskedőnél Nagyvárud, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

Igazságszolgáltatás.

A város vesztett pöre.

Szent János-utcán a jól ismert Batáry-féle háznál még emberemlékezet előtti időből volt az utcára egy bódé, amelyet mészárszéknek használtak. Ez a bódé a már megállapított utca vonalából nagyon kiállott az utra, miért is a mérnöki hivatal, illetve Kőszeghy József főmérnök kutatta, hogy van-e a bódéra építési engedély s mivel ilyen nem talált, karhatalommal elbontották a bódét, nem tekintve arra, hogy az már egy félszázad, vagy még régebbi idő óta állván ott, tulajdonjogot szerzett.

A Batáry-örökösök a bódé erőszakos elbontásáért kártérítési pert indítottak Nagyvárud városa ellen, azonban úgy a kir. törvényszék, mint a kir. ítélőtábla az örökösöket a keresetükkel elutasította.

Dr. Stokker József, az örökösök ügyvédje a kir. Kuria elé vitte az ügyet és pedig sikerrel, mert a Kuria örökösöknek a lebontásért megítélt 3733 korona kártérítés összeget, azonkívül 2000 korona perköltségben is elmarasztalta a várost.

Az ítélet indokolásában kimondja a Kuria hogy tulajdonképen Nagyvárud városa csak másodsorban lenne felelős az okozott kárért, de mivel a város nem élt azon joggal, hogy az esetleges anyagi felelőséget azokra a tisztviselőkre áthárítsa, akik a dologban eljárak, így Nagyvárud városát kellett elmarasztalni. Már most a város fizethet majdnem 6000 koronát egy elhamarkodott dologért. Így van az, mikor a főmérnök jogász akar lenni.

TÁVIRATOK.

A nagybeteg pápa.

Róma, aug. 11.

Az itteni lapok nagyon ellentétes híreket közölnek a szentatya állapotáról. Erdekes, hogy most éppen a Vatikánhoz közel álló lapok azok, amelyek a pápa állapotát komolyabbnak mondják mint a

liberális ujság. Az «Italie» azt mondja, hogy a gégefőgyulladás tulajdonképen egy szervi szivgyöngeség következménye és ez az, a mi állapotát aggodalmassá teszi.

Páris, aug. 11.

A **Matin** közvetlenül lapzárta előtt Rómából a következő táviratot kapta:

A pápa állapotában aggasztó rosszabbodás állott be. A szentatya annyira kimerült volt, hogy coffein befecskendezést kellett adni, ami a azután megkönnyebbedést idézett elő

Róma, aug. 11.

(Saját tudósítónktól.) A szent atya állapotában a mai nap folyamán a javulás tovább tartott. A pápa állapota kielégítő. Az éjszakát nyugodtan töltötte. Az életét nem fenyegeti közvetlen veszedelem.

Hírek a Ház feloszlásáról.

Ischl, aug. 11.

Az itt időző politikusok körében egész határozottsággal azt beszélük, hogy gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök az őszszel elnapolja a képviselőházat és azután rövid időre összehívja de csak azért, hogy kihirdesse a király házfeloszló leirátát.

Bécs, aug. 11.

A **N. Fr. Pr.** mai száma budapesti forrásból cikket közöl, melyben többek közt azt írja, hogy az ország nemsokára dönteni fog a fölött. vajjon az obstrukció jogosult-e, vagy nem.

A fővárosi polgármester

és **Verner Jenő.**

Budapest, aug. 11.

(Saját tud.) A polgármester ma tanácskozást tartott több törvényhatósági taggal, Verner Jenő ügyében, akik arra a megállapodásra jutottak, hogy a kormány intézkedése a fővároson nem sértő.

Uj forradalom Macedóniában.

Kontantinopoly, aug. 11.

A belügyminiszteriumot értesítették, hogy Sandansky Macedóniában újból forradalmi tevékenységet fejt ki. A portaitiakozó jegyzéket készít elő a krétai védühatalmakhoz azért, mert Kaneában egy mohamedánt krétai keresztények meggyilkoltak.

Gyilkos hőség Londonban.

London, aug. 11.

A hőség 75 Fahrenheit fokkal tegnap tetőfokát érte el. Ez a legnagyobb meleg melyet itt 1893 óta észleltek. Nagyon sok hűtés fordult elő, melyek közül több halálosan végződött.

A londoni sztrájk.

London, aug. 11.

Mára új katonacsapatokat várnak Londonba. Az államvasutak váltóit katonák és rendőrök őrzik, akiknek meghagyták, hogy minden gyanus embert tartóztassanak le.

NYILTÉR.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szápadlás nélkül is készít **kitűnő hírnevű**

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

REGÉNYCSARNOK.

BÖSKE

Irtá SARKADI NAGY SÁNDORNÉ

(Folytatás.) 41

Gőgösnek felvaualkodottnak nevezte Andrást a huga előtt, s erősen fogadkozott, hogy ezután ha még alkalma nyílik találkozni a fiatal emberrel egész más modorban bánik vele.

Nem is sokáig maradt ma e kedvenc tartózkodási helyén, amint megitta Macoladéját jelt adott hugának a távozásra.

Dzt látva Margit ő is bucsuzott rokonaitól, s ismét hozzájuk csatlakozott. A két idős hölgy komoly udvariassággal köszönt egymásnak, Erzsike pedig az előbbihez hasonló közönyös hideg megbajlásban részesült András részéről, ami pedig szegénykét nagyon gondolkozóvá sőt levertté tette.

XII. FEJEZET.

Március legutoljára volt, amidőn Légrády Iván és ifjú neje spanyolországi nászutjokból visszatértek.

A fiatal asszony határozott kívánságára 6 hetet Madridban töltött. Ez afféle szeszély volt a szép Alice részéről, melyet készséges férje szívesen teljesített.

A megérkezőket követő héten már zsúr volt az új házasságnál, amelyen kicsiny, de válogatott társaság gyűlt össze. Csupán három-négy leánykori gavallérját, unokanővérét Erzsikét, Maly nényét, Maglódy Andrást s ennek szép és érdekes cousine-ját, Türkiyey Melinda comtesse-t hívta meg a fiatalasszony.

Gróf Berecskey is a meghívott gavallérok közt lejtett, délután öt óra-or egyik barátjával a szép asszony lakása felé.

— Mondjad csak Berecskey, te ki oly jó barátja vagy Maglódynak, talán tudhatod miért nem lett a szép Alice András barátunk nejevé, holott mind-nki tudja, hogy őrált sze elmesek voltak a nevezettek egymásba? Ezen kérdést Bartha Vilmos egy a Berecskey ezredéhez tartozó főhadnagy intézte barátjához.

— Először is nem igaz, hogy András őrált szerelmes volt Ladányi Alicéba. Gyermekkori hajlam volt közöttük, mely Andrásnál csakhamar megszűnt amidőn kiismerte a kacér leány könnyelmű léha lényét. Alice pedig meg vagyok győződve, hogy ma ia szerelmes Maglódyba s nem jól teszi, hogy őt már is házához hívja.

Nem jó a tüzzel játszani s András az az ember, kivel minél gyakrabban találkozik, annál veszedelmesebb az reá nézve.

— Nem tudom igaz-e, de én meglehetősen jó forrásból hallottam, hogy Maglódy édesanyja akadályozta meg e házasságot, még pedig azon okból, hogy ő, mint kitűnő gazdaszszony nélkülözte e tulajdonságot Alicénál.

Mondják, hogy a következőképpen tette próbára a dolgot. Egy izben látogatába ment rokonához Hollódyékhoz, ki Ladányiékkal szomszéd birtokosok.

A két család jó viszonyban él egymással s így Hollandyék elvitték a szomszédhoz vendégüket látogatába.

Az oszonnánál egy kitűnő csokoládé torta mint a háziasszony készítménye szerepelt. Maglódiné el volt Alice háziasszonya szépsége s jó moeora által ragadtatva.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A kamara értesítése. Hiv. közléssel a keresk. m. kir. miniszter urnak 53563—V. C. 1911. sz. leiratára van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a pólai cs. és kirtengerészeti arzenál 1912. évi anyagszükségletének szállítására vonatkozó hirdetmény a Budapesti Közlöny ez évi augusztus hó 10-iki számában megjelent. Nagyvárad, 1911. augusztus hó 10. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Huzella Gyula kir. keresk. tan. elnök. Dr Sarkadi Lajos kamarai titkár.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapesten

A gakatözsdén tegnáp változatlan volt az irányzat.

Határidők sárlata:

Aprilisi buza (1912)	—	—	11.54
Októberi buza	—	—	11.37
Októberi rozs	—	—	9.19
Októberi zab	—	—	8.36
Májusi tengeri (1912)	—	—	7.61
Juliusi tengeri	—	—	7.73
Augusztusi tengeri	—	—	7.87
Augusztusi repce	—	—	14.60

Budapesti értéktözse.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	—	845.—
Osztrák hitelrészvény	—	—	662.—
Jelzálogbank	—	—	491.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	—	568.75
Salgótarjáni közsén	—	—	673.—
Osztrák államvasut részvény	—	—	749.—
Közuti vasut	—	—	777.—
Rimamurányi vasmű	—	—	693.25
Városi vasut	—	—	389.—
Beocsini cement	—	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

A Biharmegyei Gazdák Aru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrényi-ház.

Befizetett alaptőke: 1,000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és

iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	8 10
V.-Velece >	8 00	10 00	2 20	5 00	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 19	5 59	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	9 47
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	8 31
V.-Velece >	8 10	10 10	2 30	5 10	8 41
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 30	3 00	5 40	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 07	5 47	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 20	6 00	9 00
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 30	6 10	9 40

* Csak bezárólag szeptembor 15-ig közlekedik.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

Main railway schedule table for Budapest-Nagyvárad-Kolozsvár route, including arrival and departure times for various stations like Budaörs, Szolnok, and Kolozsvár.

Püspökládány—Debrecen—Szatmár.

Vertical railway schedule table for Püspökládány-Debrecen-Szatmár route, listing stations and their respective times.

Nagyvárad—Vaskó—Körösbarafalva.

Table for Nagyvárad-Vaskó-Körösbarafalva route, showing train numbers and times for stations like Vaskó and Körösbarafalva.

Vésető—Kötegyán—Pusztahollód.

Table for Vésető-Kötegyán-Pusztahollód route, detailing train schedules for stations like Kötegyán and Pusztahollód.

Szombatság—Venterrogoz—Bihardobrozd.

Table for Szombatság-Venterrogoz-Bihardobrozd route, listing train numbers and times for stations like Venterrogoz and Bihardobrozd.

Nagyvárad—Békéscsaba—Szege d—Arad.

Table for Nagyvárad-Békéscsaba-Szeged-Arad route, showing train schedules for stations like Békéscsaba and Arad.

Nagyvárad—Gyoma.

Table for Nagyvárad-Gyoma route, detailing train schedules for stations like Gyoma and various intermediate stops.

Székelyhid—Margitta—Szilágysomlyó.

Table for Székelyhid-Margitta-Szilágysomlyó route, listing train numbers and times for stations like Margitta and Szilágysomlyó.

Nagyvárad—Ermihályfalva.

Table for Nagyvárad-Ermihályfalva route, showing train schedules for stations like Ermihályfalva and other stops.

Debrecen—Nagyvárad.

Table for Debrecen-Nagyvárad route, detailing train schedules for stations like Debrecen and Nagyvárad.

Sáránd—Nagyléta—Vértés.

Table for Sáránd-Nagyléta-Vértés route, listing train numbers and times for stations like Nagyléta and Vértés.

Informational text at the bottom left regarding train services, including motor train (Mv.) and express train (Gy.) details.

